

Politika razvojne saradnje po zemljama Crna Gora

Septembar 2021. godine

1. Cilj razvojne saradnje sa Crnom Gorom

Od druge polovine 2008. godine, pod uticajem svetske ekonomske i evropske dužničke krize, ekonomija Crne Gore je jedno vreme beležila negativnu stopu rasta. Ali od 2010. do 2018. godine beleži trend oporavka. Prosečna stopa rasta BDP-a od proglašenja nezavisnosti iznosi 3,2%, dok stopa rasta BDP-a u 2019. godini iznosi 4,1%. Međutim, zbog pandemije COVID-19 u 2020. godini Crna Gora beleži negativni rast BDP-a od 15,2%. Takođe, finansiranje jednog dela projekta izgradnje prvog autoputa kroz Crnu Goru (ukupne dužine od 165 kilometara), vrši se pozajmicom kineske EXIM banke, što je dovelo do značajnog povećanja javnog duga prema BDP-u (59,9% u 2014. godinu u 76,5% u 2019. godini), te je i konsolidovanje javnog duga postao izazov.

Crna Gora je 2025. godinu postavila kao ciljnu godinu za ulazak u EU, te će uz aktivnosti u sprovođenju sistemskih reformi po standardima EU, raditi na promociji turizma kao ključne industrije, kao i na privlačenju stranih direktnih investicija i uređenju infrastrukture. Zbog toga je važan dalji razvoj privatnog sektora, kroz poboljšanje poslovne klime i kvaliteta institucionalnih usluga.

Kako bi prodžala priključenje zemalja Zapadnog Balkana u EU, počev od Crne Gore koja se suočava sa izazovima uspostavljanja vladavine prava i demokratije, Japan predvodi "Inicijativu za saradnju Zapadnog Balkana" sa ciljem pružanja pomoći socioekonomskih reformi u ovih zemljama i unapređenja saradnje sa regionom Zapadnog Balkana. Razvojna saradnja sa Crnom Gorom, uključujući i rešavanje problema javnog duga, igra važnu ulogu u ostvarenju ovog cilja. Takođe će se ovo nadovezati i na dodatno jačanje bilateralnih odnosa Japana i Crne Gore.

2. Osnovna politika razvojne pomoći (ODA) Vlade Japana (dugoročni cilj): Pomoć unapređenju održivog ekonomskog razvoja

Japan će pružati pomoć aktivnostima sa ciljem održivog ekonomskog razvoja Crne Gore, sa fokusom na oblasti poput razvoja privatnog sektora i očuvanje životne sredine, u kojima se može iskoristiti napredna tehnologija i znanje Japana. Saradnja u ovim oblastima bi trebalo da doprinese ostvarenju Ciljeva održivog razvoja (SDGs), pogotovu u oblastima 3 (Dobro zdravlje), 4 (Kvalitetno obrazovanje), 5 (Rodna ravnopravnost), 7 (Dostupna i obnovljiva energija), 8 (Dostojanstven rad i ekonomski rast), 9 (Industrija, inovacije i infrastruktura), 10 (Smanjenje nejednakosti), 11 (Održivi

gradovi i zajednice), 12 (Odgovorna potrošnja i proizvodnja), 13 (Akcija za klimu), 15 (Život na zemlji), 16 (Mir, pravda i snažne institucije), te će se saradnja implementirati uzimajući u obzir kompatibilnost pomenutih ciljeva.

3. Prioritetne oblasti (srednjoročni ciljevi)

1. Razvoj privatnog sektora

Pružati pomoć kroz tehničku saradnju u oblastima poput promocije malih i srednjih preduzeća i turizma koje su od izuzetne važnosti za samoodrživi privredni rast Crne Gore.

2. Očuvanje životne sredine

Crna Gora se suočava sa izazovima u oblasti očuvanja životne sredine, poput zagađenja vazduha, mera suzbijanja šumskih požara, upravljanja vodama i otpadom. S obzirom da cilj ulaska u EU podrazumeva potrebu za dodatnim aktivnostima kako bi se dostigli standardi EU, pružati pomoć koristeći tehnologiju i znanje Japana.

3. Zdravstvo, obrazovanje i socijalne usluge

Uz pružanje podrške aktivnostima koje imaju za cilj smanjenje nejednakosti između grada i unutrašnjosti, pružati pomoć uređenju temelja za pružanje socijalnih usluga, sa ciljem jačanja društvenih temelja i podizanjem kvaliteta života. Nastaviti sa pružanjem pomoći sa fokusom na oblasti zdravstva i obrazovanja, na način da korist od ove pomoći direktno dopre do socijalno ugroženih osoba, uključujući žene i decu.

4. Napomena

S obzirom da se u Crnoj Gori kao valuta koristi Euro, ekonomija ove zemlje je podložna uticajima ekonomije EU, te se mora obratiti pažnja na kretanja privrede EU.

Prilog: Plan razvoja aktivnosti za Crnu Goru (predlog)